

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa J. López Bernagós)

DONARÀ AL MENYS UNA BATALLADA CADA SENMANA
 AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
 NÚMEROS ATRASSATS DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
 TELEFONO A 4115 BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.— ESTRANGER, 2'50

REFRANS A DOBATS

“Si vols estar ben servit — tu mateix cou-te el rostit.”

La pau intranquil·la

D'aquí a molts pocs dies, l'estat de pau serà restablert a Europa. El tractat de Versalles entrarà en rigor. Calia, perquè el tractat fos executiu, que el ratifiquessin almenys, l'Alemanya i tres de les grans potències aliades i associades. I ja només manquen simples detalls de tràmit per a donar caràcter definitiu a la ratificació del tractat per part de l'Alemanya, l'Anglaterra, la França i la Itàlia.

Jurídicament, doncs, la pau quedarà restablerta. Vindrà tot seguit l'execució de les clàusules del tractat. Es produirà així una forta millora en la situació general. Però no es pot dir encara que les aigües tornin al seu normal nivell. De fet, la guerra existeix a Rússia, i en altres llocs corren encara els calius de la violència, sobre tot a les vores de l'Adriàtic, el mar amarg, segons l'expressió que fa anys usà D'Annunzio.

I per tot arreu, a Europa i a Amèrica, els pobles senten el neguit de la qüestió social. Hi ha el perill que la guerra vingui després de la guerra de les nacions. Aquesta ha fet avançar de mitja centúria el moviment obrer. Si no avença així mateix l'evolució mental de les classes conservadores, la catàstrofe social serà inevitable.

La pau del 1919 és plena d'intranquil·litat.

Per la ciutat

Al mateix temps que una vaga formidable, l'anglesa de ferroviaris, ha trobat un epíleg, a Barcelona s'ha iniciat una anti-vaga, el lock-out dels propietaris d'hotels, restaurants, bars i tavernes. Els obrers anglesos, plens de dignitat, han otorgat un aplaçament per a les seves demandes, confiant en les promeses del govern. I els trens han tornat a córrer i a marxar la vida anglesa, plena d'engúnia. An aquí...

No, no neguem el dret legítim de defensa, ni als obrers ni als patrons. Són dues forces i cada una li pertoca una tàctica, però tots van oblidant que per damunt dels interessos antagonics existeix la màxima clàssica que fa de la salut del poble la llei suprema, llei que té la seva concreció en la ciutat, que és la vida comú i la solidaritat mútua. I la ciutat va sofrint una llarga passió, amb un calvari renovat quotidianament sense Pasqua presentida.

Si estiméssim—deia En Zola—la gran força oblidada, tot se fecondaria, tot brillaria triomfant sota el sol. Optimisme cristianitzant i excessiu, certament, però sí existís l'amor a l'urb no's produirien aquests assetges d'assetjadors interiors, o tindrien les lluites ciutadanes una serena eficàcia. Jo recordo aquell projecte de vaga general a França, vaga decretada per al 21 de juliol. Tota la premsa, menys la socialista, feu, unànim, idèntica pregunta an els vaguistes: Quin bé aneu a fer a la França? La producció se suspendrà, els queviures, minvant, augmentaran els seus preus, la desmobilització que voleu apressar, s'enrericarà, i qui sap si la pau, per vosaltres tan estimada, perillará per l'actitud de l'adversari, encoratjat davant de la discòrdia nacional. Uns mitges precisaren més: Penseu, obrers—digueren,—en els vostres malalts que no rebran assistència, penseu en la llet que necessiten els vostres infants i que ningú els hi portará. Tota la França cridà: Seny! Que tothom tingui sereny davant de l'interès col·lectiu. I la vaga fou ajornada. Per damunt de totes les rivalitats, triomfà l'amor a la gran ciutat de quaranta mil·lions, que és la França.

Ara, no ha triomfat també sobre l'esperit de classe, l'amor a l'Anglaterra? Tal vegada, la victòria dels ferroviaris sobre ells mateixos, sigui l'executòria per a la seva victòria futura. Si sacrificarem el nostre orgull—diran,—si ens donarem a la nació, no és just que la nació se dongui a nosaltres? Quan tornin a plantejar la vaga ¿quina no serà la seva raó, i amb quina virtualitat no presentaran les seves reivindicacions que ajornaran, obeint als precís nacionals? Ells se sacrificaren pels altres ¿en nom de què se negaran, arribada l'hora, a sacrificar-se per ells els altres? El deure cívic és recíproc i no's pot aconsellar un prudent «detureu-vos!», sense reproduir un «torneu a marxar!» oportunista.

Mes an aquí... Contra la vaga se redressa el lock-out. «No laborarem—criden els cuiners.—Està bé—responen els hotelers i els taverners,—però la nostra solidaritat farà que ningú tingui taula parada en les nostres ca-

ses.» L'eterna batalla... Però la ciutat, al mig, sofreix, oblidada, menyspreuada pels bel·ligerants. La Barcelona tan estimada, la Barcelona, orgull de la raça, pateix un Dijous Sant subversiu, i ningú li té amor. Imitem dels estranys els combats, però no les lleis de respecte i d'hospitalitat. Un calaix pot més que ella, i mentre els ferroviaris anglesos tornen la vida an el seu poble, aquí se tanquen les portes, on la gent anava a cercar el seu pa de cada dia.

PARADOX

L'homenatge a En Joffre

PERPINYÀ rebrà demà la visita del general Joffre. Passarà el marescal gloriós pels vells carrers on visqué la seva infantesa, i tot el seu poble el glorificarà. Serà una jornada patriarcal i sentimental, que omplirà de joia, tal volta més forta, perquè li anirà recte al cor, que l'apoteòsica del 14 de juliol. L'avenue de la Gare, de Perpinyà, valdrà tant com l'avinguda dels Camps Eliseus de París.

No serà única la vita de Perpinyà en l'homenatge. Acudirà tot el Rosselló, tota la Provença, tota Catalunya, amb les seves delegacions. Hi aniran els felibresos, que han regalat a En Joffre un llibre d'or amb versos provençals. Anirà, el poeta representatiu de Catalunya, En Guimerà, acompanyat, segurament pel president de la Mancomunitat, En Puig i Cadafalch. Tots els pobles de la llengua d'Oc, rodejaran al varó immortal de la seva raça.

LA CAMPANA DE GRACIA estarà també representada. Va anar a Perpinyà en els dies enguinosos de la guerra; visità el front i a En Joffre, quan la victòria s'incitava, i ara, feta la pau triomfant, vol contemplar, amb l'ànima commoguda, al gran català entre els catalans. Serà la darrera escena, cordial, íntima i popular de la guerra. Ja que no hem pogut veure passar per les rambles a En Joffre, al menys seguir-lo per la petita ciutat rossellonesa entre visques en català.

Perills imaginaris

Si tinguéssim de fer cabal de tots els perills que enclou la més petita de les nostres accions, restaríem constantment in mòbils com una estàtua i la vida fóra tan avorrible que no valdria la pena de viure-la.

Si balles i surts a l'aire, pots agafar una pulmonia; si te atipes, corres perill d'una indigestió; beses a una dona i has de pendre «Salvarsán»; cobres una pesseta i la moneda l'encomana lepra; menges una ostra i agafes un tifus, i així, no pots fer res ni donar un pas que no tinguis pena de la vida.

Lo millor és no fer cas d'aquests perills, i ballar, menjar, besar i fer tot allò que ens

dongui un plaer o ens ompli una necessitat, sense temors que ens amarguin la vida i sense imprudències que augmentin les probabilitats d'un dany possible.

Aquestes teories aplicables a la vida individual, deuen aplicar-se també a la vida col·lectiva. No deuen rebutjar-se les reformes socials més atrevides per uns remots perills que potser no tindran efectivitat. L'adopció de les vuit hores n'és un exemple.

N'hi han molts, i gent ben entesa entre ells, que asseguren que aquesta reducció en les hores de treball provocarà una carestia d'articles de primera necessitat que farà la vida impossible. Afegeixen que la crisi mundial provocada per la guerra, sols pot sol·lucionar se mitjantant un esforç per a intensificar la producció.

Nosaltres, mirant al nostre entorn, no temem aquests perills, perquè hi han dos medis per a conjurar-los. L'un neix espontàni; l'altre requereix l'acció governativa.

El medi que neix espontàni és fill de l'interès individual. El que té hores sobreres cerca emplear-les en profit propi. A les poblacions de fora, el paleta i el fuster tenen un tros d'hort o una vinya on hi empleen el temps que els deixa lliure el treball; l'empleat municipal que a ciutat ha aconseguit el treball intensiu, cerca una colocació per a les hores de la tarde; l'obrer que ja es pot llevar a les vuit del dematí, serveix a les nits en un cafè de carreró, o fabrica amb serpentes velles espolsadors de paper per a vendre els dies de Carnestoltes. La producció no sofreix per la reducció de la jornada a vuit hores perquè molts que abans ne treballaven deu per força, avui ne treballen dotze: vuit per força i quatre de grat.

El segon medi, el que haurien d'adoptar les autoritats, és la recollida de tota aquesta ganduleria que bandarreja per Barcelona vivint del robo, del joc i de les dones, obligant-los a arrencar pedra de Montjuic o a qualsevol altra obra profitosa al bé comú.

JEPH DE JESPU

La negació d'En Seguí

DAVANT del públic madrileny, En Salvador Seguí, capítol sindicalista de Barcelona, ha afirmat, rodonament, que la qüestió catalana no existeix.

I ho ha dit al començament de la seva conferència, com a introducció, com a *vermouth*.

Hi ha qui veu en això una habilitat de baixa política, per a afalagar la gent i assegurar l'èxit de la conferència. Nosaltres ens decantem a creure que les paraules d'En Seguí responen a un altre pensament. El que ha fet el *Not de Suere* és aprofitar la ocasió per a tornar la pilota a la «Lliga» i pendre'n venjança. Els directores del sindicalisme català estan convençuts que la vaga general passada fracassà per culpa de la «Lliga», a la que acusen d'haver creat el somient ciutadà i d'haver organitzat, des de la Diputació provincial, els serveis indispensables a la vida de Barcelona, com són els de proveïments i transports. «La «Lliga» ens va reventar la vaga», diuen els sindicalistes. I afegeixen: «Doncs nosaltres li reventarem l'autonomia.»

I per a contribuir a la reventada de l'autonomia, En Seguí, a despit de la seva catalanitat social i contrariant els seus íntims sentiments, va proclamar a Madrid la inexistència del problema català. Ha estat un error. I un error formidable. Si, com creiem, En Seguí té talent, ell mateix s'adonarà del seu error quan mediti amb serenitat les pròpies paraules.

El tenir ressentiments, més o menys fundats, amb la «Lliga», no és raó per a combatre al catalanisme, que és anterior i superior a qualsevol partit català. I endemés, combatre el catalanisme negant l'existència de la qüestió catalana, és un recurs infantil. En aquest punt, la negació d'En Seguí no té ni el mèrit de l'originalitat. Els polítics i polifacials de l'Espanya centralista l'han feta molt abans d'ell. Els anticatalans de marca acreditada l'han repetida a cada moment, en articles, en llibres i en discursos parlamentaris. Ja fa temps, ja fa molt de temps, que

la qüestió catalana «no existeix». En temps d'En Sagasta ja «no existia». I, per una toçuderia inexplicable, la gent segueix parlant-ne, i fins en parla En Seguí, l'últim que ha afirmat solemnement la inexistència de la qüestió-fantasma.

Ens dol de veritat la relliscada d'En Seguí. No el creiem capaç de relliscar d'aquesta manera. Hem tingut un desengany. Que la qüestió catalana no existeix? També hi ha qui diu que no existeix la qüestió social. Però els fets se'n riuen de les paraules. Estem segurs que ni a Madrid se l'han cregut a En Seguí.

Ens sembla que, al capdevall, l'anada dels nostres sindicalistes a Madrid haurà servit perquè els madrilenys diguin que els sindicalistes no són tan ferrenys com se'ls imaginaven. Ja surten veus que diuen que els han resultat «conservadores». Per a fer bon efecte a Madrid, no calia negar l'existència de la qüestió catalana, que ve a ésser com negar l'existència del sindicalisme. D'altra part, fixi's En Seguí amb les paraules d'una crònica d'En Samblancat. «Els madrilenys, diu, han vist que els sindicalistes no fan de bandolers ni d'assassins, i que tampoc fan cara de catalans, que per als madrilenys és molt pitjor...»

FULMEN

Disensions republicanes

PER damunt de les diferències essencials que separen als homes representatius del republicanisme ha sorgit un desacord circumstancial sobre els problemes de més palpitant actualitat.

Aquest desacord que afecta fonament i directament a les forces republicanes que sostenen aquesta mena d'aliança convinguda i mantinguda des de la vaga general de l'any 1917, ha evidenciat la ficció de l'unitat republicana.

Més en els comentaris i polèmiques sostingudes en la premsa no s'ha plantejat encertadament aquesta pluralitat de criteris de les forces republicanes; ja que s'han considerat emanació directa de les organitzacions representades per mitjà dels seus homes i no conseqüència lògica del divorci que hi ha entre les forces polítiques i llurs representacions. La massa d'adherents de la política de certs homes i de certs partits ha quedat reduïda considerablement, sofrint una alteració el sentit de popularitat que fluctua entre les noves tendències socials, fora del camp republicà, que es disputen l'hegemonia proletària. I aquest és el fons de la qüestió.

Les esquerres són una representació inorgànica, desarticulada, sense íntima connexió amb les multituds. I així les discrepàncies han sigut sobre punts accidentals d'actuació, però la causa ha de cercar-se en un vici de constitució i d'interpelació democràtica de les corrents ideològiques predominants i de l'estat de consciència creat en el poble.

Partint d'aquest punt de vista va ésser una equivocació crear una Federació Nacional Republicana per a justificar una quefatura (i no per respondre a una necessitat) que havia perdut l'aurore revolucionària i cercava un simulacre de plebiscit nacional consagrat a encobrir futures evolucions conservadores. Així va ésser una equivocació que les organitzacions republicanes donessin llur aquiescència a aquesta infracció dels principis democràtics, que van de baix a dalt i no de dalt a baix, renunciant les respectives forces polítiques independents amb objecte fonamental de llur constitució i actuació que és adquirir la hegemonia popular per comptes de compartir-la vergonyosament. I en aquesta demència de les aliances i dels pactes i dels concursos personals s'hi ajuntava la sumissió de personalitats que, com En Castrovido, s'havien disfgit per la seva independència i ara es convertien en satèlits aduladors de les inconfinències autoritàries d'En Lerroux, quan anteriorment l'havien combatut, trencant amb aquesta inconseqüència les normes ètiques d'actuació que són la garantia de la serietat i de la formalitat política.

Això, junt a una manca d'acció obrerista sincerament conduïda, ha produït aquestes divisions que, malgrat l'apariència, roceguen al republicanisme que ha continuat actuant amb el convenciment de que era imprescindible la tutela democràtica de les nacions per la incapacitat de les organitzacions obreres.

Seria convenient reproduir el tema de la revisió del republicanisme iniciat per algunes figures republicanes i abandonat abans que donés fruits.

R. Jové

La llevantada

OSTRA Dona de les Mercès no ha deixat d'obsequiar-nos amb la de la pluja, com té per consuetud un any sí i l'altre també.

La patrona de nostra ciutat és generosa, però completament manca de la virtut de la continència, pot dir-se d'ella lo que's moteja als hereus malgastadors, que té les mans foradades.

Sembla que, com el bon Déu que somnien els andalusos, no sàpiga dir més que dues paraules ni ordenar més que una cosa.

Conten que el bon Déu s'està assegut al tron, tot voltat de sants i santes, d'àngels i arcàngels, d'apòstols i profetes, rebent en audiència als justos que s'han mort de poc i resolguen els assumptes de la terra, que son secretari l'arcàngel Sant Miquel li presenta. I la resolució sempre és la mateixa:

—Doneu-n'hi més.
I així se veu que l'arcàngel-secretari s'acosta als esglas del tron i diu:

—Senyor: A En Joan Pons li ha nascut una bessonada.

—Doneu-n'hi més.
—Es que passa una gran misèria.
—Doneu-n'hi més.
—Es que la dona li posa banyes.
—Doneu-n'hi més.

I el pobre Joan Pons, després d'encomanar-se al bon Déu, resulta més pobre, més cornut i més carregat de família.

En canvi, Sant Miquel li diu:
—Senyor: En Josep Camps ha robat dues mil pessetes.

—Doneu-n'hi més.
—Senyor, ja té cent mil duros.
—Doneu-n'hi més.
—Se'ls reventa amb tres querides.
—Doneu-n'hi més.

I així sempre. La Dona de les Mercès fa igual. Els seus devots li diuen:

—Fa calor, i sol, i sequetat.
—Doneu-los-n'hi més.
Un dia, per equivocació, se posà a ploure.
—Mercès, Senyora, mercès.
—Més.
—Ja plou massa!
—Més, més, més.
—Ens ofeguem!...

—Més.
I això és lo que passa ara amb aquesta llevantada.

Lo que'm temo és que no ens passi (com altres vegades) amb quelcom més dolorós. Perquè ara vindran els tifus i la gripia, i les beates farineres aniran a la Basílica i cridaran:

—Senyora i protectora: tenim el tifus!
I ella dirà: —Més.
—Patrona de Barcelona, tenim la gripia!
—Més.
—El pa va car!
—Més, més, més.

I ens trobarem com l'any passat i tants altres. Es una Patrona, la nostra, a la qual se poden demanar mercès, però no que aturi desgràcies.

Aquest número ha passat per la censura governativa

SONATA LXXXIV

—Trincl
Res.
—Trincl
Res.
—On se deu haver ficat aquest ximple?
Un dia a la vida que li demanes xopluc.
Però, si ets a cau tu sortiràs. Trincl trincl trincl!

—Qui hi ha?
—Jo, En Moritz.
—D'on surts?
—De la mar atmosfèrica; d'un desert de Sahara o de l'Aràbia que diu que encara es més sec. Però, obra si vols, titella, que l'estic fent malbé l'alfombreta amb el fang de les sabates i els degotalls del ribet del impermeable.

—Bona nit.
—Santa i bona nit. Brrrrrr!
—I tu dius que vens dels deserts de l'Aràbia i de Sahara?

—Això és per l'interior. Per fora com ja t'he anunciat arribo quasi nedant d'un oceà atmosfèric.

—No t'entenc.
—Mandrós i mal company! Del carrer vinguesis, i m'entendries tot seguit. Saps com plou? No sents com fan pipí els angelets?

Conto que avui són els angelets, els profetes i els apòstols els que brollen. Anar pel carrer és com sostenir un *match de boxe* i un partit de *futbol* a l'hora, contra la pluja maleïda i tens de fer-t'hi a cops de puny i a patades per a que't deixi passar. Sembles un brau encenat al qual cada raig d'aigua li posa una *banderilla* i l'encén i el torna foll.

—Per què sorties del cafè?
—Animal, més que animal! No t'he dit que venia del desert? No hi han cafès avui, ximple! No hi ha beguda aquesta nit, bori-not! Si no't poses de cara al cel ben boca obert no't pots remullar la gola i per lo que engeguen els núvols més m'estimo tancar-me-la amb pany i clau.

—Si no hi han cafès hi hauran tavernes o si et molesta diem-ne bars.

—Ni bars, ni tavernes, ni res. Estic esperant que d'un moment a l'altre els senyors fontaners tanquin les aixetes de l'aigua im potable per a fumè's dels abstemis.

—Mira... mira...
—Mira't el nas! Bestial! Vès, si tens quelcom per a consolar-me de la set i després te presentaré un problema; un problema que em té força preocupat i que no encerto a resoldre. Te'l diré a tu per allò de que a vegades boigs fan bitlles.

—Hi ha això.
—Què és? Vinassa. En fi, tastem-la No va mal. Escolta, perquè arrenques les etiquetes de les ampolles del Castell del Remei?

—Per fer creure que'l compro a la taverna.

—Ja! Ja!
—Però si ho és de la taverna.
—Dona'm l'adressa ben apuntada en un trocet de paper.

—Deixa't d'orgues i anem al problema promès.

—Mira'l: Quina relació té la beguda (beguda eh? no aigua ni vinots) amb el menjar? Creus possible que's pugui dir: menjar, ubriac, fart, beguda.

Mai de la vida! Els farts mengen i beuen tan com poden, beuen àdhuc aigua! Nosaltres els bevedors no mengem o mengem poc i encara coses delicades i salabroses. Ells, els rojos menjadors, com més sòlid engoleixen més líquid necessiten; nosaltres els pàl·lids, els delicats bevedors no necessitem ajuda de costelles ni pollastres.

Ara bé. Què tenen que veure els cafès i bars amb els restaurants?

No ho saps?
Jó tampoc. Però seguim per un camí que pot-ser ens portarà a la glòria, no ho nego, però que de moment el de un calvari. I com que hom no és fill de Déu... se li acaba la paciència, sobretot trobant-se amb que no hi ha cap Simó Cirineu que li dongui un cop de mà a la càrrega feixuga.

—I de Madrid?...

—Ja en parlarem d'En Pestana i d'En Seguí i Amado i demés comitiva, però a son dia i sa hora, ara dona'm beure i obré'm la porta. Descansar de gust. Adéu.

MORITZ XXI

Notes de fora

Sils.—El nostre *Pare d'ànimes* fa una temporada que no's dona punt de repòs; quan no baladreja d'un, blasfema de l'altre.

Ara se les ha emprès furiosament contra la societat «Círcol Recreatiu de Sils». Tots esperem saber la causa, però com que no n'hi ha, solament les considerem paraules buides.

Ademés ja n'està enterat el senyor bisbe de Girona de que en comptes d'explicar l'Evangeli, es dedica a murmurar de persones que són tant o més honorades que vostè? I de que, cada dia que passa, va perdent més parròquia?

La seva doctrina de desunió i d'engendrament d'odis, és talment oposta a la del Martre del Gòlgota. Pensi-ho.

Purgui's. Procuri netejar-se la llengua, perquè de no ésser així, algun dia l'odi que inculca se li tombarà de cara.

Perelló.—Mossega Ll., que és qui remena les cireres del Sindicat de Sant Antoni d'aquest poble, està desesperat d'allò més perquè alguns socis demanen els presentis l'estat de comptes, ja que fa vuit anys el mangoneja ell i res se'n sap de la seva marxa, bona o dolenta; i com sigui que hi ha sospites de que en el Sindicat hi ha *sapos* i sargantanes, els esmentats socis insisteixen en volguer veure els llibres, i negant-se rodonament a ensenyar-los, s'han vist precisats a requerir-lo judicialment, no comptant reguent al jutjat el dia citat pel senyor jutge, però hi envià el seu *matxacant* amb un escrit, que entre altres coses deia: que ell no és res del Sindicat i ni tan sols és soci, i que per lo tant a ell res li han de demanar. Està molt bé, mossèn *Frescales*: Qui, sinó vostè, fa i desfa en el Sindicat, deixa quartos a qui li dona la gana, obligant-los a votar baix menaçà d'ésser expulsats i embargar-los-hi les finques, si dins el plaç que vostè els hi dona, no els tornen? Qui és el que presideix les juntes i fa ús de la paraula, sinó vostè?

Vostè viatja amb quilomètric, porta sotanes de tela molt fina, va als banyes i es diverteix molt, i segurament que vostè sol deu saber d'on surten les misses.

I del viatge a Madrid que va prometre a un soci si no li feia la contra, puix que el Sindicat marxava molt bé, què me'n dirà?

UNA IDEA

(Parlant amb Sant Pere, alt funcionari de la Cort Celestial)

—Avui, no heu llegit el diari?
—Les gasetilles, i prou.
—Doncs, deu un cop d'ull als *partes*; us juro que fan horror.
—Què porten?

—Males notícies del litoral espanyol. A València, a Cartagena, en una pila de llocs, hi ha hagut uns aiguats tremendos que han dut la desolació al *seno* de les famílies, han causat pèrdues i morts i han deixat en moltes terres una capa tal de llot, que ni d'aquí a tres setmanes l'hauran treta.

—Si que, doncs, han fet mal negoci, els pobres.
—Que us en rieu?

—I ara, noi!
—Es que d'aquestes desgràcies, si s'analitza amb rigor, sou vos qui en teniu la culpa.
—Vaia una ocurrència!... Jò?
—Sí, sí!... No sou vos el quefe del ram de l'aigua?

—Oh, bé!... Ho sóc, fins a cert punt. Jo em limito a fé el que Nostre Senyor m'ordena. Si ell me diu: Obra!, dono a l'aixeta mig tom, i *pax vobis*. Si em diu: Tanca!, tanco, i aquí acaba tot.

—Al contrari!... Aquí comença. No veieu que és un bunyol aquest modo de dar l'aigua, a cegues i pel broc gros, sense posar gens de mira en si cau tota de cop ni en si va a parà a comarques on no hi fa cap falta?

—I doncs, com voldries arreglar-ho? L'aigua, ja se sap, té això; és inconscient. Surti, si l'obren, i si no l'obren, no's mou. —I que no podeu graduar-la?
—Com?

—Posant-hi un comptador: —Què és això?

—Gloriós Sant Pere, esteu molt atrassadot. Un comptador és una cosa que amb la major precisió dona únicament sortida al caudal d'aigua que's vol. Teniu ganes, per exemple, de tirar-ne deu porrons en tal siti o en tal altre? Feu funcionà el comptador i... llestos: deu porrons justos; no'n caurà de més ni un glop. —Ja entenc.

—D'aquesta manera, no hi hauria inundacions ni desgràcies de cap classe; l'aigua baixaria sols en la quantitat precisa i únicament en els llocs on l'haguessin demanada, i fóra un descans per tots: pels homes, perquè ens veuríem lliures de preocupacions respecte als mals jocs de l'aigua, i per vos, perquè d'un cop s'acabarien les queixes que ara us venen a trompons l'un dia perquè plou massa i l'altre perquè plou poc.

—Bé!... m'agrada tant l'idea, que avui, a entrada de fosc, quan tanqui, si hi penso, és fàcil que'n parli a Nostre Senyor. —Us ho agrairé moltíssim.
—Pots anar-te'n tranquil, noi.
—Vaja, doncs, fins a més veure!...
—Abur! Déu te faci bo!...

C. GUMÀ

Un congrés lliurepensador

Institut Lliurepensador de Barcelona, quin domicili provisional és al carrer de Blanes, núm. 12, principal, organitza per a abans de poc temps, un Congrés del Lliurepensament regional.

Els seus organitzadors tenen el propòsit de fer-lo tribuna de discussió d'aquells temes d'actualitat, que són preocupació dels pobles en el moment que's descapdella.

La qüestió social deu ésser allí tractada amplament, i de les seves deliberacions lluminoses deu eixir-ne una orientació definida, per a que's vegi que el lliurepensament, deixat de banda com a cosa de segona mà, abarca sol·lucions d'harmonia i benestar per a tots.

La tirania burgesa i la tirania religiosa necessiten ésser igualment destruïdes, si es vol conquerir una situació ferma i duradera de benestar col·lectiu.

HA SIGUT REVISAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

No es vingui amb l'absurde de la inexistència del problema clerical a Espanya, mentre a Madrid i a la capital on acostumem a veure-hi majors facilitats per a l'espandiment de les idees, acaba d'ésser prohibida la representació del drama *La Catedral*.

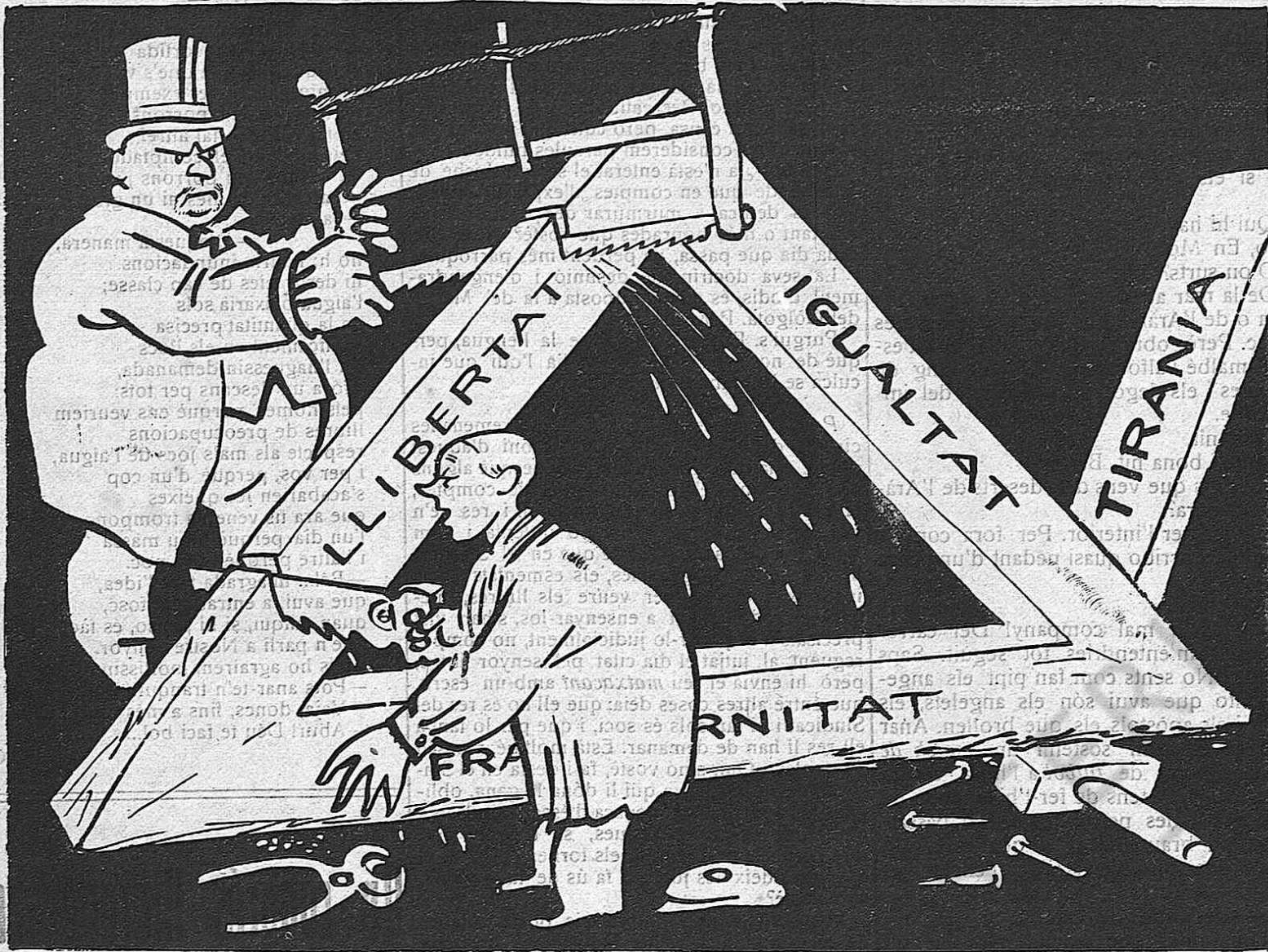
Quan els més assenyalats directors de la política republicana i anticlerical fracassen sorollosament per les seves concessions al adversari, per la seva tolerància boja i delinqüent, cal pendre noves orientacions i acostumar-se a caminar sense les croses de certs arrenca-queixals, aristòcrates de la democràcia.

Cal ajudar als amics del Institut Lliurepensador i fer que el Congrés que s'organitza sia prefaci de Congressos de més volada.

Cal educar a les masses en la democràcia veritable, fer-les dignes, persuadir-les dels seus drets i deures, contribuint d'aquest mode a afluir la tivantor que existeix entre les dues classes socials, la dels explotadors i la dels explotats, sempre en un alt sentit de justícia i major benestar per a la família humana.

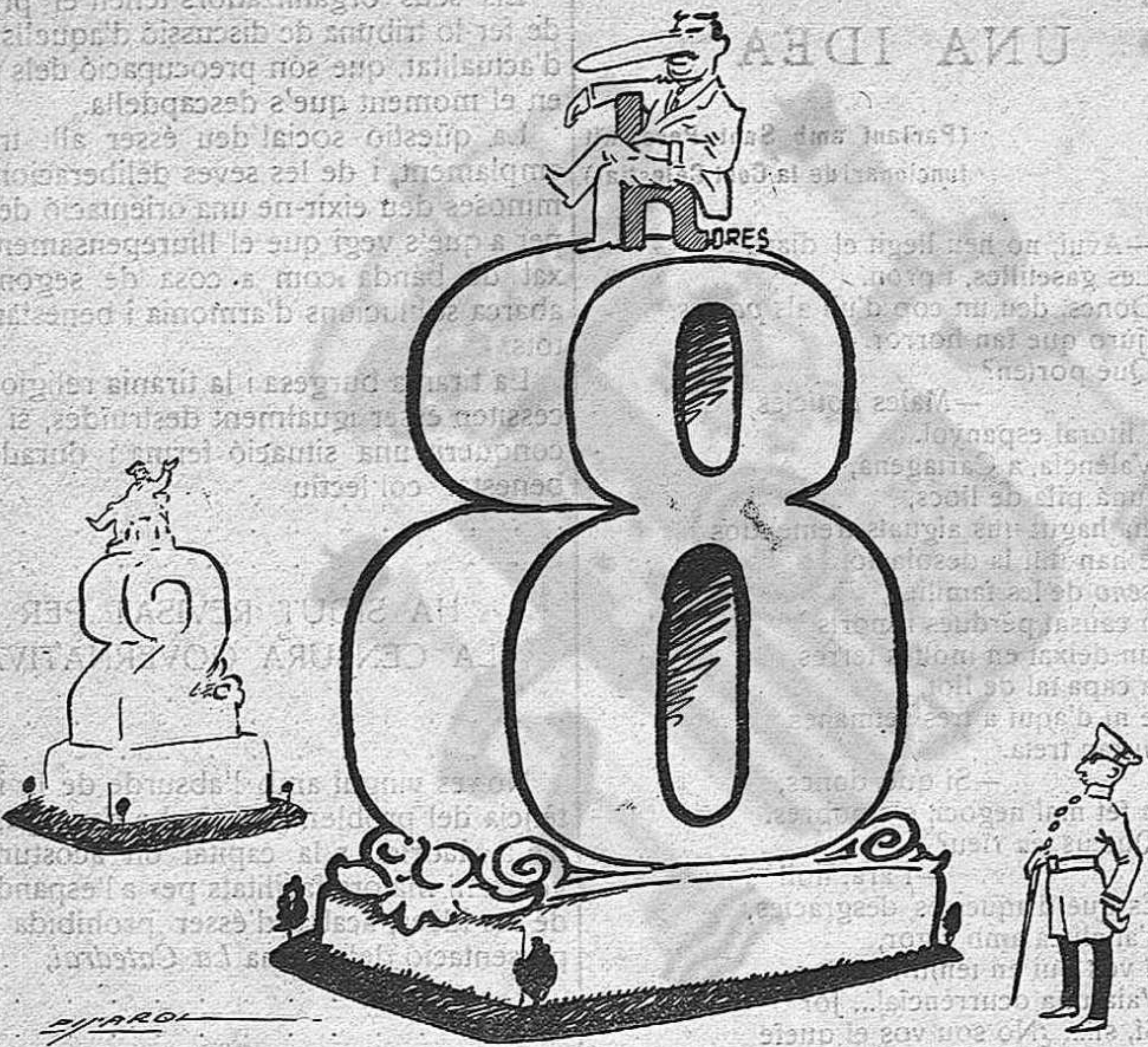
J. COSTA I POMÉS

Reformes que s'imposen

— Arriba, xicot!... Com que aquest tros s'està corcant, entre tu i jo, n'hi posarem un de nou.

Monuments numèries

— No varen fer un 2 an En Pitarra?... Doncs em sembla que jo bé m'he guanyat un 8.

Sants de la setmana

Sant Bru, fundador

Era alemany, nasqué a Colònia, sos pares eren nobles i l'enviaren a París (com ha canviat París...!) per a estudiar Teologia i Filosofia; quan ja en sabé prou, el feren canonge de la catedral de Reims. Un extraordinari terrible succés tombà la manera de pensar i viure del jove i regalat canonge.

Morí un dels professors de l'Universitat, gran amic seu, i company de gaubances i al cantar-li el gori-gori en l'ofici de difunts a cos present, ell (el difunt) que s'aixecà i cridà: —Per just judici de Déu, m'acusen!
L'efecte d'aquest prodigi fou immens, com ho seria avui, naturalment.
El bisbe, volent saber de què anava, ordenà un segon ofici de cos present. En efecte a l'arribar el clergue oficiant al moment del Sant Sacrifici, del dia anterior, el mort que tornà a alçar-se i fa:
—Aaaaa!... Per just judici de Déu sóc judicat.

Ne voleu de basques i atacs de nirvis?

Però el bisbe, toçut, ordenà un tercer ofici i aleshores davant un públic innumbrable el mort tornà a aixecar-se i bramà:
—Aaaaa!... guau!... al... oooooo!... jiiii!... aaaaa!... Per just judici de Déu sóc condemnat.

Ne voleu de conversions? Ní a Lourdes, ní a Sant Josep de la Muntanya.

En Bru i sos companys renunciaren al món i s'entregaren a la penitència. Després un bisbe de Grenoble, allí en el Delinat, els feu present d'un desert nomenat la Cartuixa. Allí s'instalà la Ordre que s'ha fet cèlebre per ses penitències, per sos nombrosos sants i per sos riquíssims licors.

En Bru, resplandent de virtuts i cansat de fer miracles, volà cap al cel en 1101 quan encara no tenia cinquanta anys.

Laus Deo

El nostre confrare **L'Esquella de la Torratxa** acaba de sofrir una carícia fiscalca.

Ho sentim però l'encoratgem, perquè no serà res tot plegat.

Ha sigut denunciat per una làmina ignorantíssima en la que hi troben no sé quants escarnis a la Verge de la Mercè.

Malesvolències dels xarrupa-ciris que patim encara a Barcelona.

Però tot té la seva explicació, i ho sabem de bona tinta:

Taxat per la CENSURA GOVERNATIVA

Veig que els regionalistes de Caldetes volen agrupar-se en una associació de defensa.

Si és per a anar contra la *gente bien* que cada istiu rebrega l'harmoniosa llengua de Cervantes, fan molt bé.

Però... ai, que molts de aqueixos regionalistes també la parlen!... millor dit, la *desparlen* perquè diuen que vesteix més.

A l'agrair l'homenatge que els veïns (?) del districte feren l'altre dia al inconmensurable Callén, aquest il·lustre regidor feu un florit elogi d'ell mateix—(pobre àvia, Déu l'hagi perdonada!)—dient que «sempre, sempre s'ha cuidat únicament de l'interès general de Barcelona».

Ah, sí?...
I d'aquelles torretes de Sant Gervasi que vostè sap i jo vui dir, qui se'n cuida?...

Les glòries noves del Marroc han produït aquí el seu efecte.

Així que's va sapiguer que les tropes adictes havien pres *Fondak*, totes les fondes de Barcelona tancaren les portes.

—Per a celebrar-ho, és clar!...

Els quins no ho celebren són els forasters que no saben on fer-se passar el mal de cor.

Delegat pel govern, el *sanyó* Sala va al congrés social-patronal de Washington.

Adios, Lincoln!

La jornada mercantil de les vuit hores està oficialment implantada, és cert; però també ho és que encara segueix la maror sobre aital reforma.

I qui no s'entén sobre el particular són els amos: Uns, les cedeixen a pleret; altres, a reganyadents; els més, protesten; els menys, tanquen la botiga i fan treballar els dependents a porta tancada.

Diu que la cosa s'armonitzarà posant torns, per a que els dependents puguin rellevar-se, i així podran permanèixer oberts els establiments durant el mig dia i fins a les nou del vespre.

Ens sembla lo més ben aïnat.

Es clar que això es prestarà a abusos per part dels amos, però... per alguna cosa serveixen les justes denúncies, l'actuació del sindicat i la protecció de les autoritats davant la llei.

En Vernis, alcalde borrego—això de borrego, que vol dir xai, va per la seva sumissió a la descastada «Unió Monàrquica Nacional»;—aqueix senyor, doncs, en un recent discurs ha dit que quan va alçar el braç a l'aprovar l'Estatut Català en la famosa Assemblea d'Ajunyaments «fou vilment enganyat».

Doncs miri que ja és massa gran!...

I vol dir que ara no's deixarà enganyar per la colla d'En Rius?...

«Vilment» també. Per què vol res més vil que'l metall?

Llegeixo:
«El señor Amado tiene el propósito de marchar a Madrid, caso de *continuar* la tranquilidad en Barcelona.»

Vagi, home, vagi!... Què fa parat?

Barcelona?...
Una bassal!...

Una bassal... d'oli!... Però d'aquell oli pudent; oli de rata, oli de llargardaix que tapa els esperits.

Per noves interessants, el meu diari:

«Ayer volvió a hacerse cargo de la Presidencia del Centro de Defensa Social, don Luis de Dalmases.»

Veritablement, després de les catàstrofes, inundacions i naufragis d'aqueixos dies, només ens faltava això.

Déu ens agafi confessats!

Els radicals han demanat permís al senyor Governador per a celebrar una manifestació lliurepensadora el dia 13, aniversari de la mort d'En Ferrer.

I ara!... Què s'han cregut?
Que no ho saben que això de manifestar-se només els és permès als xais dels Rosari de la Mercè?

Don Maliano se n'ha anat cap a París de França.

Es clar!...

Ell, acostumat a menjar de fonda, ha vist que aquí no's podia entaular, i cap a Can Maxim falta gent.

Tot el senyoriu que estuejava per poblets i viles se n'ha entornat a Barcelona, empaïtat pels frets i pel temperi.

Però a l'arribar aquí s'han trobat sense carn; sense carn i sense el cafetó per a anar a pendre en sortint de casa.

Em voleu creure senyores classes *pudientes*? Entorneu-vos-en!

A la una de la matinada del dia 7 foren retrassats de seixanta minuts tots els rellotges oficials.

Aqueixa hora robada als rellotges ens va representar una hora més de dormir.

Ei, de dormir!... Això el que tinguéu són! que, entre uns i altres, ja ens l'han tret ben bé de les orelles.